ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทยกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศและมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา

ชื่อผู้เขียน นางสาว อมรรัตน์ ตีรณวัฒนากูล

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ์	กรรมการ
อาจารย์มาลีมาส สิทธิสมบัติ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน ระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 24 กับฉบับที่ 50 และระหว่างมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 14 (ฉบับปรับปรุง) กับมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาฉบับที่ 131 โดยศึกษาจากมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หนังสือ วารสาร ประกาศ คำชี้แจงจากผู้เชี่ยวชาญ และสิ่งพิมพ์อิเลคทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว รวมถึงงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2544 ของบริษัทจดทะเบียนที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา

จากการศึกษาพบว่า นอกจากวัตถุประสงค์แล้วมาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 50 มีข้อกำหนดต่างจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) การกำหนดให้ใช้กับบริษัทจดทะเบียนเท่านั้น (2) การกำหนดคำนิยามมากกว่าและอธิบายได้ละเอียดกว่า (3) การกำหนดให้กิจการใช้โครงสร้างการบริหารองค์การและระบบรายงานทางการเงินภายใน และความเสี่ยงและผลตอบแทน เพื่อกำหนดส่วนงาน (4) การกำหนดระดับของรายได้ ผลได้(เสีย)และสินทรัพย์ เพื่อกำหนดส่วนงานที่เสนอรายงานอย่างชัดเจน (5) การกำหนดให้ส่วนงานใช้นโยบายการบัญชีเดียวกับของกิจการ และให้ปันส่วนรายการแบบสมมาตร (6) การกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า โดยแบ่งเป็นรูปแบบหลักและรูปแบบรอง ซึ่งข้อกำหนดที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้กิจ

การมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น และช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับประโยชน์จากข้อมูลตามส่วนงานเพื่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ดีขึ้น

สำหรับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 14 (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งมีข้อกำหนดอย่างเดียวกับมาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 50 นั้น มีความแตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาฉบับที่ 131 ในประเด็นหลักๆ ได้แก่ (1) เกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงานของส่วนงาน (2) ส่วนงานที่เสนอรายงาน มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศกำหนดเป็นส่วนงานธุรกิจและส่วนงานภูมิศาสตร์ มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาได้แก่ ส่วนการดำเนินงาน (3) ส่วนงานที่เสนอรายงานดังกล่าวนอกจากให้จัดตามโครงสร้างการบริหารองค์การและระบบรายงานภายในเหมือนกันแล้ว มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศกำหนดให้พิจารณาถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนด้วย (4) นโยบายการบัญชีของส่วนงาน มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศให้ใช้นโยบายเดียวกับงบการเงินรวม แต่มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาให้ใช้นโยบายที่ใช้โดยผู้บริหารของกิจการ (5) การเปิดเผยข้อมูล มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศกำหนดให้เปิดเผยมากกว่า ได้แก่ หนี้สิน ขาดทุนจากการด้อยค่า และสนับสนุนให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสด ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวทำให้ผู้ใช้งบการเงินต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในการเปรียบเทียบข้อมูลตามส่วนงานในงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศกับมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา

ผลศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนไทยทั้ง 387 แห่ง พบว่า มี 189 บริษัทที่ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลตามส่วนงาน โดยกว่าร้อยละ 67 ให้เหตุผลว่ามีส่วนงานธุรกิจเดียวและ/หรือดำเนินงานในประเทศไทยประเทศเดียว สำหรับบริษัทอีก 197 แห่งที่เปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 นั้น พบว่า มีรูปแบบที่หลากหลายและเปิดเผยข้อมูลไม่ครบตามที่กำหนด รวมทั้งไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่เปิดเผยในส่วนอื่นของรายงานประจำปี ส่วนบริษัทอีกหนึ่งแห่งที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 50 ก่อนวันบังคับใช้ได้แก่ บริษัทเทเลคอมเซีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) นั้น ส่วนงานที่เสนอรายงานสอดคล้องกับข้อมูลส่วนอื่นในรายงานประจำปี แต่ข้อมูลที่เปิดเผยยังไม่ครบตามรูปแบบหลัก และไม่ได้เปิดเผยข้อมูลของส่วนงานรอง

จากการศึกษาเปรียบเทียบนี้ การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 50 จะทำให้กิจการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงินมากขึ้น ดังนั้น ประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม คือ การศึกษาถึงการเปิดเผยข้อมูลตามส่วนงานในงบการเงินประจำปี 2545 ของบริษัทจดทะเบียนไทย เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงผลการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 50 มีการใช้อย่างมีประสิทธิผลในประเทศไทย

Independent Study Title The Comparative Study of Accounting Standard About Segment Reporting Among TAS IAS and SFAS

Author Miss Amornrat Teeranawattanakul

M.Acc

Examining Committee

Asst. Prof. Chusri Taesiriphet	Chaiman
Asst. Prof. Suvanna Laohavisudhi	Member
Lecturer Maleemas Sittisombut	Member

ABSTRACT

The major goal of this study is to do the comparison on Segment Reporting of TAS No. 24 compared with TAS No. 50 and IAS 14R with FAS 131. The sources of this study are: related accounting standards, books, e-journals, pronouncements, e-mails and other relevant online publications, including financial statements 2001 of listed companies compliance with TAS, IAS and FASB.

On comparison, TAS No. 50 has vastly improved segment reporting requirements from No.24. Among the more important changes are: (1) Applying only to registrants (2) More definitions of terms and its details. (3) An enterprise looks to its internal organizational and management structure and internal financial reporting system for segmentation, including risks and returns. (4) Specifying qualitative thresholds for reportable segments - revenue, profit or loss and assets. (5) The same accounting policies must be used for segment reporting and as for consolidated reporting, also symmetrical allocations. (6) Expanding the amount of information that must be reported for primary and secondary segments. All of these changes will be clearly for application and provide more useful segmental data for users in economic decision-making.

Mentioning to IAS 14R, which has the same requirements as TAS No. 50., there are five substantial differences from FAS 131 : (1) Measurement of segment

result. (2) Basic segment unit : business and geographic segment for IAS 14R and operating segment for FAS 131 (3) Reportable segment identified by management approach, IAS 14R includes risks and rewards. (4) Segment accounting policies: IAS 14R requires in accordance with the same GAAP for consolidated reporting but FAS 131 requires GAAP used by CEO. (5) Disclosure requirements: IAS 14R requires segment liabilities and impairment, also encourages cash flow data. Users must be careful in using financial statements prepared under IAS 14R and FAS 131.

According to segment disclosures of all 387 Thai registrants, there are 189 firms that didn't provide disaggregated data of which more than 67% stated they operated in only one business segment and/or one geographic segment. For 197 companies reported segment information in conformity with TAS No.24, there were various reporting formats, missing disclosures and inconsistency with other parts of their annual reports. The only one early adopter--TA-- that implemented TAS No. 50 , reportable segments are more consistent with other parts. Primary segment, however, didn't reported some data required by the standard and didn't reported geographic segment information.

The conclusion of this study, segment information by TAS No. 50 will be more advantageous for users, hence, the further study is that to examine on financial reports for the year 2002 how this new standard implementing by Thai registrants. Then report the results to standard setters and regulators for effectively use of TAS No. 50 in Thailand.